

Monika Milewska

PODRÓŻ NA KSIĘŻYC I W KILKA INNYCH MIEJSC

NASZEDRAMATY

**PODRÓŻ NA KSIĘŻYC
I W KILKA INNYCH MIEJSC**

Komitety redakcyjne:

Artur Grabowski (Uniwersytet Jagielloński)

Jacek Kopciński (IBL PAN)

Tamara Trojanowska (University of Toronto)

Ewa Wąchocka (Uniwersytet Śląski)

Monika Milewska

PODRÓŻ NA KSIĘŻYC I W KILKA INNYCH MIEJSC

© Copyright by Monika Milewska, 2022

Recenzja

dr hab. Artur Grabowski, prof. UJ

dr hab. Jacek Kopciński, prof. IBL PAN

Redaktor prowadzący

Agnieszka Ziemińska

Projekt okładki

Paweł Sepielak

Na okładce wykorzystano kadr z filmu Georges'a Méliès'a

Le Voyage dans la Lune (źródło: Wikimedia Commons)

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

ISBN 978-83-8138-700-2

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA

ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków

tel./faks: 12 431 27 43, 12 421 13 87

e-mail: publishing@akademicka.pl

Księgarnia internetowa: <https://akademicka.com.pl>

DRAMATY

Latawiec z betonu	7
Dziś umarł Prokofiew.....	45
Eurydyki	83
Podróż na Księżyc	129
Twarz Napoleona	165
Starzec z gór Jury	207
Kochankowie Uranii	235
Savonarola	301
Dzieje sławnego Rodryga.....	323

LATAWIEC Z BETONU

Słuchowisko na podstawie powieści *Latawiec z betonu*, WAM Mando,
Kraków 2018

OSOBY:

INŻYNIER
SPIKER RADIOWY
OFICER PROWADZĄCY
BABA
CHŁOP
PANI W KASIE SPÓŁDZIELNI
PANI BASIA
STARSZA PANI
ŻONA STOCZNIOWCA
CHŁOPIEC
DZIEWCZYNKA
FACET
ANDRZEJ MIOTK
AGATA
STARSZA CÓRKA
MŁODSZA CÓRKA
WIETNAMCZYK
CHÓR WIETNAMCZYKÓW
KOBIEITA NA GALERII
GŁOS Z OBWOŻNEGO MEGAFONU
PRZEWODNIK JAPOŃSKIEJ WYCIECZKI
TŁUMACZ
REDAKTOR

SCENA I

Słysząc hejnał z wieży mariackiej, w tle ziewanie.

SPIKER RADIOWY

Mamy wtorek, 17 czerwca 1975 roku. Przed chwilą minęło południe. Czas na wiadomości. Kończy się wizyta prezydenta Francji Valéry'ego Giscarda d'Estaing w naszym kraju. Jej celem było zapoznanie głowy francuskiego państwa z osiągnięciami budownictwa socjalistycznego w całym okresie trzydziestolecia Polski Ludowej. Szczególne zainteresowanie francuskiej delegacji wzbudził oddany dwa lata temu na gdańskim Przymorzu drugi pod względem długości blok w Europie, 860-metrowy falowiec.

Słysząc dzwonek telefonu i człapanie kapci.

Władze partyjne i rządowe z zadowoleniem przyjęły wiadomość...

Ktoś gasi pokrętle radio. Słysząc dźwięk podnoszonej słuchawki.

GŁOS W SŁUCHAWCE

Dzień dobry, inżynierze. Pokazali wasz falowiec w *Dzienniku*. Gratulacje. Taką architekturą trzeba się chwalić przed Zachodem.

INŻYNIER

Dziękuję.

GŁOS W SŁUCHAWCE

Dawno się z nami nie kontaktowaliście.

INŻYNIER

Jestem na zaległym urlopie.

GŁOS W SŁUCHAWCE

Tym lepiej. Dużo wolnego czasu. Można przysiąc i coś dla nas wyskrobać. Resort nigdy nie ma wakacji. Zawsze czuwa. A co robicie na urlopie?

INŻYNIER

Odpoczywam.

GŁOS W SŁUCHAWCE

Smutno tak bez żony, nie? I bez córek. Macie od nich jakieś nowe wieści?

INŻYNIER

Wy pierwsi byście je mieli. Przecież czytacie wszystkie listy.

GŁOS W SŁUCHAWCE

Nieładnie ta wasza żona postąpiła. Zabrała córeczki, do matki do NRF-u uciekła, męża i socjalistyczną ojczyznę zostawiła. Co wy jej takiego zrobiliście?

INŻYNIER

Pracowałem. Za dużo pracowałem.

GŁOS W SŁUCHAWCE

Taaak... Baby nie potrafią zrozumieć, że budowa Polski Ludowej wymaga od nas najwyższego poświęcenia. Rodziny, przyjaciół, kolegów. *A propos*, macie coś nowego na Miotka?

INŻYNIER

Od trzech tygodni jestem na urlopie, inżyniera Miotka widuję tylko w pracy.

GŁOS W SŁUCHAWCE

To może pora go zaprosić do domu? Na przykład na którąś sobotę. Mieszka przecież w tym waszym falowcu. Jak nie macie go czym ugodzić, to podrzucimy wam jakiś koniaczek, jakieś pralinki, może nawet gauloisy? Lubicie gauloisy, już my to wiemy. A może talon na kolorowy telewizor by wam się przydał? Da się załatwić. Tylko musicie bardziej zaprzyjaźnić się z inżynierem Miotkiem. Zrozumiano?

INŻYNIER

Tak, towarzyszu majorze.

Dźwięk odkładanej słuchawki. Walenie do drzwi. Człapanie kapci i dźwięk uchylanych drzwi.

BABA

Świeże jajeczka. Prosto łód kury. Nie chceta jajeczek? Z własnego chowu. Łostał mi się akurat tuzin.

INŻYNIER

Mogę wziąć.

BABA

Łoj, widzę, żeście cosik markotni. Może mliczko wam by się zdało? Świeżuśkie, prosto łód Krasuli.

INŻYNIER

przełykając ślinę

Ze wsi?

BABA

Nie, łode mnie. Dobre, balkonowe. Chodźta ze mną, to wam dam kankę. Bliziutko mieszkam. W sąsiedniej klatce. Możeta liźć w tych łapciach.

Przerywnik muzyczny.

SCENA II

Słychać wiatr.

INŻYNIER

Chłodniej tu jakoś na tej waszej galerii.

Baba stuka w kuchenne okienko.

BABA

Józek, łotwieraj. Letnika ci przyprowadziłam. Mlika chce.

CHŁOP

Co ty, kobieto, gadasz. Jesień już. Letnicy wyjechali.

BABA

Ale ten chce mlika.

CHŁOP

To sama wydój. Ja nie mam kiedy. Miłka się oprosiła.

BABA

radośnie

Ło Jezu!

CHŁOP

Sześciometrowy pokój jakiś filozof wymyślił. Za mały dla człowieka, tom z niego chlewik zrobił.

W serii *Nasze Dramaty* ukazały się dotychczas:

Artur Grabowski, *Trzy, cztery – tragedia!*, Kraków 2015

Zdzisław Hejduk, *Głosy z szuflady*, Kraków 2014

Artur Pałyga, *Powrót bogów*, Kraków 2017

Małgorzata Sikorska-Miszczuk, *Siedem nieprzyjemnych sztuk teatralnych, w tym trzy o Żydach*, Kraków 2019

Tomasz Man, *Sex machine i inne*, Kraków 2019

Mariusz Bieliński, *Księga psa. Siedem dramatów metafizycznych*, Kraków 2019

Marta Guśniowska, *Wielkie mi coś*, Kraków 2020

Rafał Wojasiński, *Dramaty*, Kraków 2020

Marek Pruchniewski, *Pułapki i wędrowniki*, Kraków 2020

Antonina Grzegorzewska, *Ifigenia i inne dramaty*, Kraków 2021

Szymon Bogacz, *Sorry, Polsko*, Kraków 2021

Anna Wakulik, *Błąd wewnętrzny*, Kraków 2021

Marek Kochan, *Dramaty polskie*, Kraków 2021

Dla mnie *Podróż na Księżyc* to opowieść ponadwspółczesna. Méliès z Lumière'em dyskutują w małym, przydworcowym sklepie z zabawkami (który kojarzy się z przytułkiem, sanatorium kultury, domem twórczej starości) o odwiecznej antynomii świata. [...] Spotkanie analitycznego, sceptycznego i sytego Lumière'a, który dał światu kinematograf, z Mélièsem – poetą, „dzieckiem” i biednym sklepikarzem – to opowieść o dwóch archipelagach, podobnie jak w wierszu o spotkaniu Fortynbrasa z Hamletem. Nie-możliwa symbioza. Choć ten awers (wynałazek) i rewers (sztuka) nie mogą bez siebie istnieć.

Janusz Łastowiecki, e-teatr

Wydana w 2018 r. świetna powieść *Latawiec z betonu* to zanurzona w poetyce realizmu magicznego, chwilami mocno satyryczna narracja o drugim najdłuższym budynku Europy (ewenemencie architektonicznym i zarazem eksperymencie społecznym). O zaskakującą fabularnie, znakomicie skonstruowaną opowieść teatr upomniął się dość szybko – już w 2018 r. w ramach projektu „Teatroteka” powstał spektakl telewizyjny *Falowiec* w reż. Jakuba Pączka, a rok później Wawrzyniec Kostrzewski wyreżyserował dla Polskiego Radia słuchowisko *Latawiec z betonu*.

Anna Jazgarska, teatralny.pl

Dzieje sławnego Rodryga to znakomita sztuka, wystawiona przez Opolski Teatr Lalki i Aktora w 2008 r. W baśniowej formie autorka uświadamia młodym widzom, że historia jest zawsze czyjąś narracją, co skądinąd nawiązuje do ciekawych nurtów współczesnej humanistyki (narracja jako element dyskursu, refleksja metahistoryczna, „ustanawianie historii”).

Halina Waszkiel